

ره توشه‌ی رمضان

آثار و برکات ماه رمضان و روزه
دعاها و اعمال مستحبی رمضان
مناسبت‌های ماه رمضان
فضایل و اعمال شب قدر
اعمال و آداب عید فطر
پاسخ به شبهاتی پیرامون ماه رمضان

گروه تحقیق و تألیف خادم‌الرضا (ع)

تلفن: ۷۷۲۶۱۶۵ - ۷۷۲۱۱۲۲ - ۲۵۱
همراه: ۹۱۲۵۵۱۷۲۵۸

ره توشه‌ی رمضان

تألیف: گروه تحقیق و تألیف خادم‌الرضا (ع)

ناشر: انتشارات مفتاح روح

ویراستار: محمدحسن استادی مقدم

طراح جلد و صفحه آرا: مرتضی فتح‌اللهی

چاپ و صحافی: عمران

نوبت چاپ: اول - تابستان ۱۳۹۳

شمارگان: ۵۰۰۰ / بها: ۲۳۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۵۵۶-۴-۵

www.ketab.ir

ره توشه‌ی رمضان/تألیف: گروه تحقیق و تألیف انتشارات خادم‌الرضا(ع). - قم
مفتاح روح، ۱۳۸۹.
۱۵۲ ص.

ISBN 978-600-94556-4-5

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا
کتابنامه به صورت زیر نویس.

۱. آثار و برکات روزه و رمضان - روایات. ۲. دعاها و اعمال مستحبی رمضان - ادعیه
و آداب. ۳. مناسبت‌های ماه رمضان. روایات، تاریخ. ۴. شبیات.
گروه تحقیق و تألیف
۱۸ الف / ۴ / ۲۲۴ BP
۴۶۲ / ۲۹۷

فهرست مطالب

مقدمه ۱۱

فصل اول

روزه و فضایل ده رمضان / ۱۵

- ۱۵ فرازهایی از خطبای شعبانیه
- ۱۵ الف) اهمیت و فضیلت ماه رمضان
- ۱۶ ب) وظایف مؤمنان در ماه رمضان
- ۱۷ ج) ضرورت توبه در ماه رمضان
- ۱۸ د) ثواب افطاری دادن در ماه رمضان
- ۱۸ هـ) اهمیت خوش خلقی و خدمت به مردم در ماه رمضان
- ۱۹ و) ثواب نماز مستحبی و تلاوت قرآن در این ماه
- ۱۹ ز) باز بودن درهای بهشت و بسته بودن درهای دوزخ
- ۲۰ ح) بهترین اعمال در ماه رمضان
- ۲۰ چرا این ماه را رمضان نامیدند؟
- ۲۲ روزه؛ آزمایش اخلاص
- ۲۳ خصال هفتگانه مخصوص روزه‌داران
- ۲۴ روزه برای خداوند
- ۲۴ برخی از فضایل ماه رمضان
- ۲۴ ۱. برترین ماه سال

- ۲۵..... ۲. نزول کتب آسمانی در این ماه
- ۲۶..... ۳. توفیق روزه
- ۲۷..... حکمت وجوب روزه
- ۲۸..... بهترین جهاد، روزه‌داری در فصل گرما

فصل دوم

آثار و برکات روزه / ۲۹

- ۲۹..... فواید روزه
- ۳۱..... آثار فردی و اجتماعی روزه
- ۳۱..... الف) تأثیر روزه بر فرد
- ۳۷..... ب) اثر روزه بر خانواده
- ۳۷..... ج) اثر روزه بر اجتماع

فصل سوم

بهار قرآن / ۴۱

- ۴۱..... انس با قرآن
- ۴۲..... قرآن؛ بهار دل‌ها
- ۴۳..... فضایل و آثار تلاوت قرآن
- ۴۳..... الف) پاداش الهی
- ۴۳..... ب) شکوفایی ایمان
- ۴۳..... ج) نورانیت و جلای قلب‌ها
- ۴۳..... د) کفاره‌ی گناهان
- ۴۴..... هـ) دوری از تنهایی
- ۴۴..... و) دوری از فقر
- ۴۴..... ز) سعه‌ی صدر و روشنی دل
- ۴۴..... قرآن، کتاب هدایت
- ۴۸..... قرآن را از لب طاقچه‌ی عادت برداریم

فصل چهارم

دعاها و اعمال مستحبی رمضان / ۵۰

- ۵۰..... دعا و نیایش
- ۵۲..... دعای پس از نماز

۵۳		دعاهای سی روز ماه مبارک رمضان
۵۳		دعای روز اول
۵۴		دعای روز دوم
۵۴		دعای روز سوم
۵۵		دعای روز چهارم
۵۵		دعای روز پنجم
۵۵		دعای روز ششم
۵۶		دعای روز هفتم
۵۶		دعای روز هشتم
۵۶		دعای روز نهم
۵۷		دعای روز دهم
۵۷		دعای روز یازدهم
۵۷		دعای روز دوازدهم
۵۸		دعای روز سیزدهم
۵۸		دعای روز چهاردهم
۵۹		دعای روز پانزدهم
۵۹		دعای روز شانزدهم
۵۹		دعای روز هفدهم
۶۰		دعای روز هیجدهم
۶۰		دعای روز نوزدهم
۶۰		دعای روز بیستم
۶۱		دعای روز بیست و یکم
۶۱		دعای روز بیست و دوم
۶۱		دعای روز بیست و سوم
۶۲		دعای روز بیست و چهارم
۶۲		دعای روز بیست و پنجم
۶۲		دعای روز بیست و ششم
۶۳		دعای روز بیست و هفتم
۶۳		دعای روز بیست و هشتم
۶۳		دعای روز بیست و نهم

۶۴	دعای روز سی‌ام.....
۶۴	اعمال مشترک ماه رمضان.....
۶۵	آداب افطاری.....
۶۵	الف. مستحبات افطار کردن.....
۶۶	ب. فضیلت و مستحبات افطاری دادن.....
۶۶	آداب سحری.....

فصل پنجم

مناسبت‌های رمضان در صدر اسلام / ۶۸

۶۸	نزول قرآن در شب قدر بر قلب پیامبر ﷺ.....
۶۹	حلبت همسر فداکار پیامبر اعظم ﷺ.....
۷۰	مراج پیام ﷺ.....
۷۰	سالروز عقد اخوت پیامبر و امیر مؤمنان ﷺ.....
۷۱	میلاد نخستین وهی پیام ﷺ.....
۷۱	آغاز جنگ بدر.....
۷۲	فتح مکه.....
۷۳	غزوه‌ی حنین.....
۷۳	پایان غزوه‌ی تبوک.....
۷۴	شهادت حضرت امیر المؤمنین ﷺ.....

فصل ششم

میلاد کریم اهل بیت ﷺ / ۷۵

۷۵	جریان ولادت و نام گذاری حضرت امام حسن ﷺ.....
۷۷	امام حسن ﷺ از منظر رسول الله ﷺ.....
۷۹	شناسنامه‌ی سبط اول.....

فصل هفتم

شهادت امیر مؤمنان ﷺ / ۸۰

۸۰	توطئه‌ی خوارج.....
۸۴	گزارش لحظه به لحظه از شهادت امام علی ﷺ.....
۸۴	۱. منزل ام کلثوم.....
۸۴	۲. انتظار در طول شب نوزدهم.....

فهرست مطالب ■ ۹

۸۶	۳. در خواب دیدن پیامبر ﷺ و تقاضای شهادت
۸۸	۴. به سوی محراب شهادت
۸۹	۵. نماز عشق یا سکوی پرواز
۹۱	۶. و سرانجام جایگاه آن حضرت
۹۳	تجهیز پدر
۹۵	سفارش‌ها و وصایا

فصل هشتم

فضایل و اعمال شب قدر / ۹۷

۹۷	فضایل شب قدر
۹۷	۱. آرزوش گناهان
۹۷	۲. قلب رمضان
۹۸	۳. بهز از هزار ماه
۹۸	۴. نزول بر آن
۹۸	۵. نزول ملائکه
۹۹	۶. عرضه‌ی اعمال بر صاحب خدا
۱۰۰	مستجابات شب‌های قدر
۱۰۰	یک: توبه
۱۰۰	دو: دعا
۱۰۰	سه: تلاوت قرآن
۱۰۰	چهار: شب زنده داری
۱۰۱	پنج: خودشناسی
۱۰۱	همه چیز در گرو شب قدر
۱۰۲	اعمال شب‌های قدر
۱۰۳	یک: اعمال مشترک شب‌های قدر
۱۰۳	دو: اعمال مخصوص هریک از سه شب قدر

فصل نهم

وداع با ماه رحمت / ۱۰۸

۱۰۸	چه زود دیر می‌شود
۱۰۹	دعای امام سجاده علیه السلام در وداع با ماه رمضان

فصل دهم

عید فطر؛ عید رستگاری / ۱۱۵

- ۱۱۵..... پایان اردوی تربیتی رمضان
- ۱۱۶..... جشن تولد فطرت
- ۱۱۶..... عید شکر
- ۱۱۷..... عید وحدت
- ۱۱۷..... عید معنویت
- ۱۱۸..... عید پاداش
- ۱۱۹..... اعمال شب عید فطر
- ۱۱۹..... اعمال روز عید فطر
- ۱۲۰..... آشنایی با دعای ابو حمزه ثمالی
- ۱۲۱..... بخش نخست
- ۱۲۲..... بخش دوم
- ۱۲۴..... بخش سوم
- ۱۲۵..... بخش چهارم
- ۱۲۶..... بخش پنجم
- ۱۲۷..... نیایش ماه مبارک در عصر غیبت

فصل یازدهم

سؤالات و شبهات / ۱۳۱

- ۱۴۵..... سؤالات گزیده‌ای
- ۱۵۱..... پاسخنامه

مقدمه

خداوند متعال، برای تربیت بشر و رساندن او به کمال شایسته‌ی خویش، یک سلسله عبادات و وظایف اخلاقی معین فرموده، تا آدمی در سایه‌ی عمل به آن عبادات و به کار بستن وظایف، به کمالی برسد که برای آن آفریده شده است، و بهره‌ی خود را از نعمات خداوندی به دست آورد.

ماه مبارک رمضان، فرصت مغتنمی پیش روی انسان قرار می‌دهد تا مجموعه‌ای از عبادات را به عنوان تکلیف انسانی به جا آورده، در پرتو صفای باطن، نورانیت زمین را نیز فزونی بخشد. خاکیان در این ایام و لیالی متبرکه که فاصله‌ی زمین تا آسمان به حداقل می‌رسد، آن چنان بال و پر می‌گیرند

که برتر از ملائک، حضور گرم ذات اقدس پروردگار را نیز حس می‌کنند. همه‌ی این دستاوردها را باید مدیون «روزه» و «امساک» دانست که مهم‌ترین عبادت ماه مبارک رمضان است.

در فضیلت و شرافت ماه مبارک رمضان همین بس که در میان ماه‌های قمری، تنها ماهی است که خدای تبارک و تعالی نام آن را در کتاب شریف خود ذکر نموده و آن را ظرف زمانی نزول اتراف قرآن - که جزء بهترین هدایای الهی به جامعه‌ی بشریت است - معرفی فرموده است. در قرآن کریم درباره‌ی این ماه عظیم چنین می‌خوانیم:

«شَهْرَ رَجَبٍ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالنُّزْهِانِ...»

ماه رمضان، ماهی است که قرآن در آن نازل شده است تا رهنمودی باشد برای مردم و نشانه‌های روشنی از هدایت و فرقان.

ویژگی «میهمانی خدا» در مجموعه ویژگی‌های بارکات ماه مبارک رمضان از جایگاه و اهمیت بیش‌تری برخوردار است، زیرا در حقیقت میهمانی خدا منشأ و سرچشمه‌ی همه‌ی خیرات و برکات این ماه است و اگر کسی با آگاهی و اخلاص در این میهمانی وارد شود و بر سر سفره‌ی ضیافت الهی بنشیند و آن گونه که شایسته است، از آن بهره‌مند گردد، رحمت و مغفرت و برکات متعدد

آن را نیز دریافته است.

به عبارت دیگر، حضور در این میهمانی به گونه‌ای ترتیب داده شده که بسیار تأثیرگذار و کارساز است و اگر روزه‌داران در مسیر اصلاح خویش همت لازم را داشته باشند، به آسانی می‌توانند خود را متحول کنند و در این فرصت طلایی که خداوند درهای رحمت خود را بر روی بندگان گشوده، و انسان را به برکت روزه از دستبردهای شیطان و وسوسه‌های نفس اماره در امان داشته است، حداکثر استفاده را نمایند و با تفکر و بررسی اعمال و رفتار گذشته‌ی خویش و بازنگری در وظایف و تکالیفی که برعهده دارند، کاستی‌های خود را جبران کنند و جهت رشد و بالندگی و نزدیک شدن به کمال و دست‌یابی به مقام قرب الهی، گام‌های بلندی بردارند.

خداوند در این میهمانی جان‌ها و روح‌های دوستانش را در میهمانسرای رمضان به میهمانی فرا خوانده و این ضیافتی است که جز خدا و اولیای الهی، کسی ارزش واقعی آن را نمی‌داند و به همه‌ی آثار و برکات آن واقف نیست.

بنابراین، دعوت و میهمانی خداوند در ماه رمضان، دعوت از روح است و این جان آدمی است که میهمان این ضیافت است. از این رو، دعوت به این میهمانی، دعوت به بهشت است و غذاهای این میهمانی بر این «سفره‌ی آسمانی» نیز از نوع «غذاهای بهشتی» است.

مولانا چه زیبا سروده است:

آمد رمضان و عید با ماست قفل آمد و آن کلید با ماست

بر بست دهان و دیده بگشاد و آن نور که دیده دید با ماست
 آمد رمضان به خدمت دل و آن کس که دل آفرید با ماست
 در روزه اگر پدید شد رنج گنج دل ناپدید با ماست
 کردیم ز روزه جان و دل پاک هر چند تن پلید با ماست

گروه تحقیق و تألیف خادم‌الرضا علیه‌السلام

www.ketab.ir